

Bruxelles, 25.11.2013
COM(2013) 837 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Libera circulație a cetățenilor Uniunii Europene și a familiilor acestora: cinci acțiuni
pentru a produce rezultate notabile**

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Libera circulație a cetățenilor Uniunii Europene și a familiilor acestora: cinci acțiuni pentru a produce rezultate notabile

1. Libera circulație în UE

1.1. Un drept fundamental al cetățenilor UE

Dreptul cetățenilor UE, precum și al membrilor familiilor lor, de a circula și de a locui în orice țară din UE reprezintă una dintre cele patru libertăți fundamentale consacrate în legislația UE și o piatră de temelie a integrării europene.

Lucrătorii din UE au beneficiat de această libertate încă din anii '60¹. În urmă cu douăzeci de ani, Tratatul de la Maastricht recunoștea dreptul la liberă circulație pentru toți cetățenii UE, indiferent dacă sunt sau nu activi din punct de vedere economic. De atunci, posibilitatea de a se deplasa liber în alte scopuri decât activitatea profesională, de exemplu pentru a se stabili în alt stat după pensionare, pentru a studia sau pentru se alătura familiei a devenit o caracteristică esențială a cetățeniei UE².

În 2004, legislația și jurisprudența care stabileau condițiile și limitările privind dreptul de ședere au fost codificate. În 2009, Comisia a transmis statelor membre orientări privind aplicarea corectă a normelor și, de atunci, a aplicat o politică riguroasă de asigurare a respectării legislației, astfel încât aproape 90 % din problemele de transpunere au fost soluționate. Accentul cade în prezent pe aplicarea pe teren a legislației.

Toți cetățenii UE au dreptul să circule liber. Acordarea dreptului la liberă circulație cetățenilor unui stat membru este o consecință directă a aderării sale la UE. Astfel de decizii sunt luate prin acordul unanim al statelor membre.

În contextul pieței unice, libera circulație a lucrătorilor are efecte pozitive asupra economiilor și a piețelor forței de muncă. Cele patru libertăți fundamentale, care sunt legate în mod indisolubil, creează condițiile necesare unei alocări mai eficiente a resurselor în cadrul UE. Libera circulație a cetățenilor UE stimulează creșterea economică, oferindu-le cetățenilor posibilitatea de a călători, studia și lucra în străinătate, iar angajatorilor, posibilitatea de a recruta dintr-o bază mai largă de talente. Având în vedere dezechilibrele semnificative de pe piețele forței de muncă din Europa și faptul că populația în vârstă de muncă este în scădere, mobilitatea forței de muncă contribuie la concilierea neconcordanțelor existente între competențe și locurile de muncă.

Se estimează că PIB-ul țărilor din UE-15 a înregistrat o creștere de aproximativ 1 % pe termen lung, ca urmare a mobilității generate de extindere (2004-2009)³.

Pentru cetățenii UE, libera circulație este dreptul cel mai strâns legat de cetățenia Uniunii⁴. Pe ansamblu, 56 % din cetățenii Uniunii Europene consideră că aceasta este cea mai mare

¹ Articolele 45 și 48 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

² Articolul 21 din TFUE.

³ *Employment and Social Developments in Europe 2011 Intra-EU labour mobility and the impact of enlargement*, p. 274.

⁴ Eurobarometru Flash 365, februarie 2013, http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_365_en.pdf.

realizare a UE⁵. În plus, 67 % din cetățenii UE sunt de părere că libera circulație prezintă avantaje economice pentru economia țării lor⁶.

Libera circulație aduce beneficii cetățenilor europeni și economiei UE în ansamblu, însă, în același timp, poate genera probleme pentru comunitățile locale care se confruntă cu noi afluxuri. Criza economică a exacerbât dezbaterile din unele state membre cu privire la impactul liberei circulații asupra sistemelor sociale naționale și presiunile asupra serviciilor locale.

În același timp, toate statele membre și-au reiterat sprijinul pentru libera circulație și recunosc avantajele reciproce pe care aceasta le generează. Această poziție a fost reafirmată cu mai multe ocazii, de exemplu în timpul unei dezbateri recente desfășurate în cadrul Consiliului Justiție și Afaceri Interne din 8 octombrie 2013.

Prezenta comunicare are drept scop clarificarea drepturilor și a obligațiilor cetățenilor UE, precum și a condițiilor și a limitelor impuse de legislația UE, și formularea unui răspuns la preocupările exprimate de unele state membre. Comunicarea prevede cinci acțiuni pentru a ajuta statele membre și autoritățile locale să valorifice la maximum potențialul legislației și al instrumentelor UE, inclusiv prin utilizarea tuturor posibilităților oferite de fondurile structurale și de investiții.

1.2. Cine sunt cetățenii mobili ai UE?

La sfârșitul anului 2012, 14,1 milioane de cetățeni ai UE își aveau reședința pe teritoriul unui alt stat membru (2,8 % din populația totală). Acest procentaj este mai mic decât cel al resortisanților din țări terțe (4,0 %). Procentajul cetățenilor mobili ai UE a crescut de la aproximativ 1,6 % din populația totală la sfârșitul anului 2004 la 2,4 % patru ani mai târziu (la sfârșitul anului 2008), iar apoi într-un ritm mai lent (2,8 % la sfârșitul anului 2012⁷), atât din cauza recesiunii economice, cât și a reducerii treptate a potențialului de mobilitate din statele membre situate în centrul și estul Europei⁸.

Cetățenii UE își exercită dreptul la liberă circulație în principal din motive legate de activitatea profesională⁹, urmate de motivele familiale¹⁰. Din numărul total de cetățeni ai UE care locuiau în 2012 în altă țară din UE („cetățenii mobili ai UE”), peste trei sferturi (78 %) erau în vârstă de muncă (15-64 ani), comparativ cu aproximativ 66 % în rândul resortisanților țării gazdă. În medie, rata de ocupare a forței de muncă în rândul cetățenilor mobili ai UE (67,7 %) a fost mai mare decât în rândul resortisanților țării gazdă (64,6 %).

Cetățenii mobili ai UE neîncadrați în muncă¹¹ reprezintă o mică parte din totalul cetățenilor mobili ai UE¹²; în plus, 64 % dintre aceștia au lucrat înainte în țara în care își au reședința în

⁵ Eurobarometru standard 79, mai 2013, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb79/eb79_en.htm.

⁶ Eurobarometru Flash 365, citat anterior.

⁷ Estimări ale Direcției Generale Ocuparea Forței de Muncă din cadrul Comisiei Europene, bazate pe statisticile privind migrația ale Eurostat și pe Ancheta asupra forței de muncă (AFM) a UE.

⁸ Comisia Europeană, Buletin trimestrial privind ocuparea forței de muncă și situația socială din UE, iunie 2013, p. 42-43, pe baza datelor Eurostat, AFM UE.

⁹ ICF GHK Milieu: *A fact finding analysis on the impact on the Member States' social security systems of the entitlements of non-active intra-EU migrants to special non-contributory cash benefits and healthcare granted on the basis of residence*, capitolul 4 și p. 61, <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=10972&langId=en>.

¹⁰ Eurostat, AFM UE, modulul din 2008 privind situația migranților pe piața muncii, tabel online: lfsa_08cobr.

¹¹ Este vorba, de obicei, despre studenți, pensionari, persoane în căutarea unui loc de muncă, precum și de membri ai familiei care sunt inactivi.

prezent¹³. 79 % dintre aceștia trăiesc într-o gospodărie cu cel puțin un membru încadrat în muncă¹⁴. Rata globală de inactivitate în rândul cetățenilor mobili în interiorul granițelor UE a scăzut în perioada 2005 - 2012¹⁵.

1.3. Impactul cetățenilor mobili ai UE asupra sistemelor de protecție socială ale statelor membre gazdă

În medie, probabilitatea ca cetățenii mobili ai UE să fie încadrați în muncă este mai mare decât în cazul cetățenilor țării gazdă¹⁶. Aceștia contribuie la o mai bună funcționare a economiei țării gazdă, contribuind la remedierea deficitelor de competențe și a blocajelor de pe piața muncii¹⁷. În majoritatea statelor membre, cetățenii mobili ai UE sunt contribuabili neți la sistemul de protecție socială din țara gazdă — valoarea impozitelor și a contribuțiilor pe care le plătesc aceștia la asigurările sociale este mai mare decât prestațiile de care beneficiază. De asemenea, cetățenii mobili ai UE sunt, în general, contribuabili neți la costurile serviciilor publice pe care le folosesc în statul membru gazdă¹⁸. De aceea, este improbabil ca aceștia să reprezinte o povară pentru sistemele de protecție socială din statele membre gazdă. Acest fapt este confirmat de studii independente efectuate recent¹⁹ și de datele recente transmise Comisiei de către statele membre, care arată că cetățenii UE nu beneficiază de prestații sociale mai mult decât cei ai țării gazdă^{20, 21}.

Ancheta UE privind veniturile și condițiile de viață confirmă de asemenea că, în cele mai multe țări, probabilitatea ca cetățenii UE să primească prestații sociale este egală sau mai mică decât în cazul resortisanților țării gazdă.

Având în vedere vârsta și statutul lor profesional, atunci când cetățenii mobili ai UE beneficiază de prestații sociale, acestea sunt, în general, ajutoare de șomaj, ajutoare pentru

¹² Raportul ICF GHK Milieu citat mai sus, capitolul 3, p. 16, pe baza datelor Eurostat, AFM UE.

¹³ Raportul ICF GHK Milieu citat mai sus, capitolul 3, p. 25, pe baza datelor Eurostat, AFM UE.

¹⁴ Raportul ICF GHK Milieu citat mai sus, p. 24, pe baza datelor Eurostat, AFM UE.

¹⁵ Eurostat, AFM UE. Pondere cetățenilor mobili ai UE (în vârstă de cel puțin 15 ani) care sunt inactivi din punct de vedere economic) a scăzut de la 34,1 % în 2005 la 30,7 % în 2012 (Eurostat, AFM UE).

¹⁶ Eurostat, AFM UE.

¹⁷ Raportul intitulat *Employment and Social Developments in Europe 2011*, p. 268-276.

¹⁸ Dustmann și alții, *Assessing the Fiscal Costs and Benefits of A8 Migration to the UK*, <http://ideas.repec.org/p/crm/wpaper/0918.html>; OCDE, *Fiscal Impact of Migration*, în studiul OCDE din 2013 intitulat „Perspectivele privind migrația internațională”, <http://www.oecd.org/els/mig/imo2013.htm>.

¹⁹ OCDE, *Fiscal Impact of Migration*, în studiul intitulat „Perspectivele privind migrația internațională”, OCDE 2013, <http://www.oecd.org/els/mig/imo2013.htm>; Raportul ICF GHK Milieu citat anterior; Dustmann și alții, *Assessing the Fiscal Costs and Benefits of A8 Migration to the UK*, <http://ideas.repec.org/p/crm/wpaper/0918.html>; CEPS, *Social Benefits and Migration, A contested relationship and policy challenge in the EU* (capitolele 1 și 7); *EU Labor Markets After Post-Enlargement Migration*, Martin Kahanec, Klaus F. Zimmermann (ed.), Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2010; Ian Preston, *The Effect of Immigration on Public Finances*, Centrul pentru cercetare și analiză a migrației, 2013, http://www.cream-migration.org/publ_uploads/CDP_23_13.pdf.

²⁰ Elementele colectate de Comisia administrativă pentru coordonarea sistemelor de securitate socială dovedesc dificultățile factuale și juridice legate de aplicarea dispozițiilor de coordonare și de acordarea de prestații finanțate din impozite persoanelor inactive pe baza criteriului rezidenței. Cu toate acestea, nu există elemente care să demonstreze existența unui comportament fraudulos pe scară largă.

²¹ A se vedea anexa statistică, diagrama 2. În urma unei cereri din partea Consiliului, în iunie 2013, Comisia a solicitat statelor membre să furnizeze informații cu privire la cetățenii mobili ai UE care au solicitat sau beneficiază de prestații sociale. Dintre cele 21 de state membre care au răspuns, Austria, Belgia, Croația, Ungaria, Polonia, Suedia și Regatul Unit nu au fost în măsură să furnizeze acest tip de date. Lituania a transmis date privind prestațiile de securitate socială exportate. Datele transmise de celelalte 13 state membre se referă la prestații diferite și nu pot fi comparate; de aceea sunt prezentate grafic în diagrame inelare care ilustrează situația din fiecare țară.

locuințe și alocații familiale și mai puțin pensii pentru limită de vârstă, prestații de boală sau prestații de invaliditate. Cu toate acestea, cetățenii mobili ai UE reprezintă doar o mică parte din numărul celor care primesc astfel de prestații, având în vedere ponderea lor relativ scăzută din totalul populației în majoritatea statelor membre.

În plus, datele arată că cetățenii mobili ai UE reprezintă o foarte mică parte din totalul beneficiarilor de prestații speciale de tip necontributiv, acestea fiind prestații care combină elemente de securitate socială și de asistență socială: mai puțin de 1 % din totalul beneficiarilor (care sunt cetățeni ai UE) în șase țări (Austria, Bulgaria, Estonia, Grecia, Malta și Portugalia), între 1 % și 5 % în alte cinci țări (Germania, Finlanda, Franța, Țările de Jos și Suedia) și peste 5 % în Belgia și în Irlanda (deși cifrele pentru Irlanda sunt estimate pe baza cererilor)²².

Conform unor studii recente²³, nu există nicio relație statistică între generozitatea sistemelor de protecție socială și fluxurile de cetățeni mobili ai UE.

²² Raportul ICF GHK Milieu citat mai sus, capitolul 5, p. 84.

²³ A se vedea, de exemplu, analiza privind literatura de specialitate din raportul ICF-GHK Milieu și din CEPS, *Social benefits and migration, A contested relationship and policy challenge in the EU*.

2. Drepturile și obligațiile cetățenilor UE în temeiul legislației Uniunii

Dreptul la liberă circulație și dreptul de a beneficia de asistență socială și de prestații de securitate socială se acordă în anumite condiții, conform legislației UE, deși statele membre pot aplica condiții mai favorabile. Legislația UE urmărește să faciliteze mobilitatea transfrontalieră în avantajul reciproc al celor care se deplasează și al celor care nu se deplasează.

Condițiile și limitările privind dreptul cetățenilor UE de a circula și de a locui liber pe teritoriul Uniunii sunt stabilite în Directiva 2004/38/CE (denumită în continuare „directiva”)²⁴. Drepturile specifice ale lucrătorilor sunt prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 492/2011²⁵. Drepturile cetățenilor mobili ai UE în ceea ce privește securitatea socială sunt reglementate la nivelul UE de Regulamentele (UE) nr. 883/2004 și 987/2009 (denumite în continuare „regulamentele”)^{26, 27}.

2.1. Cine are dreptul la liberă circulație?

Orice cetățean al UE are dreptul de a locui pe teritoriul unui alt stat membru al UE pentru o perioadă de cel mult trei luni dacă deține o carte de identitate sau un pașaport valabil, fără a trebui să îndeplinească alte formalități sau condiții²⁸.

După primele trei luni, cetățenii UE trebuie să îndeplinească anumite condiții, în funcție de statutul pe care îl au în țara gazdă, pentru a beneficia de dreptul de ședere. Studenții și alte persoane inactive din punct de vedere economic, cum ar fi pensionarii, precum și familiile acestora pot locui într-un alt stat membru mai mult de trei luni numai dacă au asigurare de sănătate completă și resurse financiare suficiente pentru ei înșiși și pentru membrii familiei lor, astfel încât să nu devină o povară pentru sistemul de asistență socială al țării gazdă. Persoanele în căutarea unui loc de muncă au drept de ședere de cel mult șase luni, fără condiții, și, eventual, și mai mult dacă demonstrează că au șanse reale de a-și găsi un loc de muncă²⁹.

După cinci ani, cetățenii UE și membrii familiilor lor obțin dreptul de ședere permanentă³⁰.

2.2. Cine are dreptul la prestații de asistență socială?

Prestațiile de asistență socială se acordă, în general, de către statele membre persoanelor care nu dispun de resurse suficiente pentru a-și satisface nevoile de bază.

Lucrătorii mobili ai UE și membrii familiilor acestora au dreptul la aceleași prestații de asistență socială ca și resortisanții țării gazdă încă de la începutul șederii lor³¹. Și ceilalți

²⁴ Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, JO L 158 din 30.4.2004, p. 77.

²⁵ Regulamentul (UE) nr. 492/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii, JO L 141, 27.5.2011, p. 1.

²⁶ Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, JO L 166, 30.4.2004, p. 1; Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, JO L 284, 30.10.2009, p. 1.

²⁷ Dispozițiile specifice privind drepturile pacienților în materie de asistență medicală transfrontalieră sunt prevăzute de Directiva 2011/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 martie 2011 privind aplicarea drepturilor pacienților în cadrul asistenței medicale transfrontaliere, JO L 88, 04.04.2011, p. 1.

²⁸ Articolul 6 din directivă.

²⁹ Considerentul 9, articolul 7 și articolul 14 alineatul (4) litera (b) din directivă.

³⁰ Articolul 16 din directivă.

cetățeni ai UE care locuiesc în mod legal în alt stat membru al UE trebuie să beneficieze de egalitate de tratament în raport cu resortisanții statului membru gazdă³², dar sunt prevăzute măsuri destinate să protejeze statele membre gazdă împotriva unor sarcini financiare excesive.

În primele trei luni de ședere, legislația UE nu obligă statul membru gazdă să acorde asistență socială cetățenilor UE inactivi din punct de vedere economic și nici să acorde asistență socială persoanelor aflate în căutarea unui prim loc de muncă³³.

Pentru următoarea perioadă de ședere, de până la cinci ani, în practică este puțin probabil ca cetățenii UE să îndeplinească condițiile pentru obținerea prestațiilor de asistență socială, întrucât, pentru a obține dreptul de ședere, aceștia trebuie să fi prezentat autorităților naționale dovezi că dispun de resurse suficiente, care sunt, cu titlu indicativ, egale sau mai mari decât pragul de venituri sub care se acordă asistență socială³⁴.

În cazul în care cetățenii UE inactivi solicită totuși prestații de asistență socială, de exemplu în cazul în care situația lor economică se schimbă în timp, cererea trebuie să fie evaluată ținând seama de dreptul lor la egalitatea de tratament. În cazuri specifice, solicitarea de asistență socială poate da naștere la o suspiciune rezonabilă din partea autorităților naționale cu privire la faptul că este posibil ca persoana să fi devenit o povară excesivă pentru sistemul de asistență socială³⁵.

În acest context, un stat membru poate stabili că acordă asistență socială sau prestații speciale de tip necontributiv³⁶ unui cetățean din alt stat membru al UE doar dacă cetățeanul respectiv îndeplinește cerințele pentru obținerea unui drept legal de ședere pentru o perioadă mai mare de trei luni³⁷. Cu toate acestea, statele membre nu pot refuza să acorde aceste prestații în mod automat cetățenilor UE inactivi, așa cum nu pot considera în mod automat că persoanele care solicită astfel de beneficii nu au resurse suficiente și, prin urmare, nu au drept de ședere³⁸. Autoritățile ar trebui să evalueze fiecare situație în parte, luând în considerare o serie de factori, cum ar fi valoarea, durata, caracterul temporar al dificultăților sau amploarea totală a poverii pentru sistemul de asistență național³⁹. Dacă, în urma acestei evaluări, autoritățile concluzionează că persoana în cauză a devenit o povară excesivă, ele îi pot retrage dreptul de ședere⁴⁰.

După cinci ani de ședere legală, cetățenii UE au dreptul la asistență socială în aceleași condiții ca și resortisanții statului membru gazdă.

2.3. Cine are dreptul la prestații de securitate socială?

Legislația garantează că cetățenii mobili ai UE nu își pierd drepturile dobândite atunci când se deplasează pe teritoriul Uniunii. Cele mai obișnuite prestații de asigurări sociale sunt pensiile

³¹ Articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 492/2011, citat mai sus.

³² Articolul 24 din directivă.

³³ Prestațiile de natură financiară care, indiferent de statutul pe care îl au în temeiul legislației naționale, sunt destinate să faciliteze accesul la un loc de muncă pe piața muncii din statul membru gazdă nu pot fi considerate „prestații de asistență socială” în sensul articolului 24 alineatul (2) din directivă: cauzele conexe C-22/08 și C-23/08, *Vatsouras și Koupatantze*, punctul 45.

³⁴ Articolul 8 alineatul (4) din directivă.

³⁵ Articolul 14 alineatul (2) din directivă.

³⁶ Reglementate de Regulamentul (CE) nr. 883/2004, a se vedea capitolul 1.3 de mai sus; cauza C-140/12 *Brey*.

³⁷ Cauza C-140/12 *Brey*, punctele 38 și 42.

³⁸ Articolul 14 alineatul (3) din directivă.

³⁹ Articolul 15 din directivă și cauza C-140/12 *Brey*, punctul 72.

⁴⁰ Articolul 14 alineatul (1) din directivă.

pentru limită de vârstă, pensiile de urmaș, alocațiile de invaliditate, prestațiile de boală, indemnizațiile de naștere, ajutoarele de șomaj, prestațiile familiale sau asistența medicală.

Lucrătorii salariați sau independenți și membrii familiilor acestora beneficiază de sistemul de securitate socială din țara gazdă în aceleași condiții ca și resortisanții țării respective deoarece ei contribuie, precum toți ceilalți lucrători din țara respectivă, prin cotizații și impozite, la fondurile publice din care sunt finanțate prestațiile.

Cu toate acestea, nu există norme armonizate la nivelul UE în acest domeniu. Legislația țării gazdă stabilește prestațiile și condițiile în care sunt acordate, precum și durata și valoarea acestora. Prestațiile de care pot beneficia cetățenii UE pot fi, așadar, diferite de la un stat membru la altul.

Prestațiile de securitate socială trebuie să fie asigurate de țara în care lucrează cetățenii, iar în cazul cetățenilor inactivi din punct de vedere economic de către țara de reședință.

Poate exista un singur loc de reședință în sensul dispozițiilor de coordonare, iar acesta corespunde centrului de interes al persoanei în cauză (statul membru în care se află „reședința obișnuită”). Persoanele inactive din punct de vedere economic pot beneficia de prestații de securitate socială numai în urma unei verificări stricte privind reședința obișnuită, care să ateste că acestea au o legătură reală cu statul membru în cauză. Această verificare include o evaluare globală a situației individuale a solicitantului după criterii stricte (durata șederii, motivația, situația familială și intențiile)⁴¹. Persoanele care se mută temporar într-o altă țară și își păstrează reședința anterioară în țara lor de origine nu își schimbă, de obicei, reședința obișnuită.

3. Condiții și restricții aplicabile în temeiul legislației UE

Legislația UE conține o serie de garanții solide menite să sprijine statele membre în combaterea cazurilor de abuz și fraudă. Este responsabilitatea statelor membre să utilizeze pe deplin aceste garanții, iar Comisia le sprijină eforturile în acest sens.

3.1. Lupta împotriva cazurilor de abuz și de fraudă în temeiul directivei

În sensul directivei, abuzul de drept și frauda pot fi definite⁴² după cum urmează:

- *frauda*: înșelăciunea sau inventarea unui subterfugiu, în scopul de a obține dreptul la liberă circulație și ședere în temeiul legislației UE. În cele mai multe cazuri, este vorba de falsificarea documentelor de identitate sau de ședere sau de prezentarea unor elemente materiale false care să dovedească faptul că sunt îndeplinite condițiile necesare pentru obținerea dreptului de ședere, de exemplu privind existența unor resurse suficiente sau desfășurarea unei activități independente;
- *abuzul*: un comportament artificial, adoptat strict în scopul de a obține dreptul la liberă circulație și ședere în temeiul legislației UE, care, în pofida respectării condițiilor prevăzute de legislația UE, nu corespunde scopului acestor norme.

Căsătoriile de conveniență reprezintă exemple tipice de abuz. Datele furnizate de către statele membre cu privire la căsătoriile de conveniență identificate⁴³ arată că acest fenomen există,

⁴¹ A se vedea cauzele C-76/76 *Di Paolo*, C-102/91 *Knoch* și C-90/97 *Swaddling*.

⁴² COM(2009) 313, secțiunea 4.1.

⁴³ În urma unei cereri din partea Consiliului, Comisia a solicitat statelor membre să furnizeze informații cu privire la utilizarea abuzivă a liberei circulații prin căsătorii de conveniență. 12 state membre au furnizat statistici privind cazurile **identificate**. În perioada 2010-2012, Cipru a înregistrat 174 de astfel de căsătorii, iar Portugalia, 144; în aceeași perioadă, Polonia a refuzat 2 cereri de cărți de rezidență (dintr-un total de 391) din acest motiv; Republica Cehă a înregistrat 51 astfel de căsătorii în 2012 și 22 între

dar amploarea sa variaza în mod semnificativ de la un stat membru la altul. Deși cifrele sunt mici, implicarea criminalității organizate este îngrijorătoare. Potrivit Europol⁴⁴, unele rețele de crimă organizată se ocupă cu căsătoriile de conveniență între resortisanți ai unor țări terțe și cetățeni mobili ai UE pentru a putea intra și a obține drept de ședere legală în UE. În acest domeniu, Europol și Eurojust pot oferi asistență și sprijin autorităților naționale, în special în cazurile care au legătură cu traficul de persoane.

3.2. Restricțiile privind libera circulație în temeiul directivei pentru motive de ordine publică

Normele UE privind libera circulație permit statelor membre să ia măsuri efective de combatere a abuzurilor și a fraudei impunând restricții asupra drepturilor conferite de directivă, în special prin refuzarea sau retragerea drepturilor respective.

Orice măsură care restricționează libera circulație se poate considera justificată numai în cazul în care respectă principiul proporționalității. Acest principiu⁴⁵, bazat în mod direct pe tratat, este valabil în cazul tuturor libertăților fundamentale și este reflectat în mod corespunzător în directivă⁴⁶. Nu trebuie să se impună în niciun caz restricții în scopuri de prevenire generală, precum expulzările și interdicțiile de întoarcere, pentru toate persoanele aflate într-o anumită situație fără a se ține seama de principiul proporționalității, de circumstanțele individuale și de gravitatea infracțiunilor.

Forma acestor restricții depinde de fiecare stat membru, dar în general sunt incluse:

- Refuzarea intrării sau expulzarea unei persoane pe motive de ordine publică sau de siguranță publică.

Noțiunile de „ordine publică” și „siguranță publică” sunt definite de statele membre, ținând seama de necesitățile naționale. Aceste concepte trebuie însă interpretate în mod strict⁴⁷ și presupun existența unei amenințări prezente, reale și suficient de grave la adresa unui interes fundamental al societății⁴⁸. În circumstanțe excepționale, infracțiunile minore repetate pot reprezenta o amenințare a ordinii publice, deși o singură infracțiune/contravenție, luată individual, ar fi insuficientă pentru a fi

ianuarie și iulie 2013; în 2012, Danemarca a identificat 8 căsătorii de conveniență, iar Finlanda a refuzat 10 cereri de acordare a vizei (dintr-un total de 650) din acest motiv; în perioada 2012-2013, Suedia a refuzat dreptul de ședere în 30 de cazuri din motive referitoare la căsătorii de conveniență și fraudarea documentelor (dintr-un număr de 26 546 de cereri de ședere); Țările de Jos au identificat 368 de căsătorii de conveniență (din 550 de căsătorii investigate în cadrul a trei proiecte-pilot) din 2007; Irlanda a înregistrat 9 căsătorii de conveniență în 2010; între mai și octombrie 2011, Regatul Unit a respins, ca urmare a unor îndoeli în legătură cu autenticitatea căsătoriilor, 176 de cereri de permise de familie SEE (din 256 de cazuri în care au existat suspiciuni de abuz, care au reprezentat aproximativ 2 % din cererile primite în perioada respectivă); Estonia și România au indicat că nu au identificat nicio căsătorie de conveniență în perioada ianuarie 2011–iulie 2013 și, respectiv, din ianuarie 2007. În două cazuri, au fost transmise date privind căsătorii de conveniență **suspectate**: Regatul Unit: ofițerii de stare civilă au raportat 934 (2010), 1 741 (2011) și 1 891 (2012) de cazuri suspectate. Germania: au fost raportate 250 de cazuri suspectate în prezent pentru toate landurile; 167 (landul Hessen), 43 (Berlin) și 71 (München) de cazuri suspectate în 2012.

⁴⁴ *EU Serious and Organised Crime Threat Assessment 2013*, secțiunea 1.9, <https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/socta2013.pdf>; *2011 EU Serious and Organised Crime Threat Assessment*, capitolul Facilitated Illegal Immigration, <https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/octa2011.pdf>.

⁴⁵ Cauzele C-55/94 *Gebhard*, punctul 37 și C-100/01 *Olazabal*, punctul 43.

⁴⁶ Considerentul 16, articolul 15 alineatele (1) și (3) și articolul 27 alineatul (2).

⁴⁷ Cauzele 41/74 *Van Duyn*, punctul 18, C-348/09 *P. I.*, punctul 23 și C-434/10 *Aladzhev*, punctul 34.

⁴⁸ Articolul 27 alineatul (1) din directivă și cauzele 30/77 *Bouchereau*, punctul 35 și C-348/09 *P. I.*, punctul 34.

considerată o amenințare suficient de gravă. Cu toate acestea, simpla existență a unor condamnări multiple nu este suficientă pentru a reprezenta o amenințare gravă la adresa ordinii publice. Autoritățile naționale trebuie să demonstreze că persoana vizată, prin conduita personală, reprezintă o amenințare a ordinii publice⁴⁹. În plus, o conduită pe care statul membru o acceptă din partea propriilor săi resortisanți nu poate determina măsuri restrictive⁵⁰. Nu se pot lua măsuri restrictive din motive generale de prevenire⁵¹ sau în scopuri economice⁵².

- Interdicțiile de întoarcere⁵³ pot fi impuse împreună cu deciziile de expulzare numai în cazuri grave în care se demonstrează că este probabil ca autorul infracțiunii să continue în viitor să reprezinte o amenințare gravă la adresa ordinii publice. Acestea nu pot fi determinate în mod automat de o condamnare penală⁵⁴.

După o perioadă de timp rezonabilă, persoanele care sunt supuse unei interdicții de întoarcere pot solicita ridicarea interdicției⁵⁵.

În cazurile în care dreptul la liberă circulație este utilizat în mod abuziv sau obținut în mod fraudulos, se va stabili în funcție de gravitatea infracțiunii dacă persoana poate fi considerată o amenințare gravă la adresa ordinii publice, ceea ce poate justifica expulzarea și, în anumite cazuri, interdicția de întoarcere.

3.3. Combaterea fraudei și a erorilor în domeniul coordonării securității sociale

În contextul coordonării sistemelor de securitate socială, fraudă și erorile sunt definite după cum urmează:

- *fraudă în domeniul securității sociale*: orice acțiune sau omisiune de a acționa având drept scop obținerea unor prestații de securitate socială sau evitarea obligațiilor de a plăti contribuțiile de securitate socială și care este contrară legislației unui stat membru⁵⁶;
- *eroare*: o greșeală sau o omisiune neintenționată din partea unui funcționar sau a unui cetățean⁵⁷.

Comisia sprijină statele membre în eforturile lor de combatere a fraudei și a erorilor în domeniul securității sociale. Există un sistem bine stabilit având drept scop îmbunătățirea cooperării dintre statele membre, care operează în cadrul Comisiei administrative privind coordonarea sistemelor de securitate socială. În acest cadru, statele membre au instituit o rețea

⁴⁹ Cauza C-349/06 *Polat*, punctul 39; Comunicare privind orientări pentru o mai bună transpunere și aplicare a Directivei 2004/38/CE, COM(2009) 313, sfârșitul secțiunii 3.2.

⁵⁰ Cauzele conexe 115/81 și 116/81 *Adoui și Cornouaille*, punctul 8, și cauza C-268/99 *Jany*, punctul 61.

⁵¹ Principiu reflectat de articolul 28 alineatul (1) din directivă și de cauza 67/74 *Bonsignore*, punctul 6.

⁵² Cauzele C-434/10 *Aladzhov*, punctele 29 și 30 și C-249/11 *Byankov*, punctele 35 și 36.

⁵³ În prezenta comunicare, termenul „interdicție de întoarcere” se referă la „interdicțiile de intrare pe teritoriu” de la articolul 32 din directivă.

⁵⁴ Cauza C-348/96 *Calfa*, punctele 27 și 28.

⁵⁵ Articolul 32 alineatul (1) din directivă și cauzele conexe 115/81 și 116/81 *Adoui și Cornouaille*, punctul 12.

⁵⁶ Partea A secțiunea 2 litera (a) din Rezoluția Consiliului din 22 aprilie 1999, JO C 125, 6.5.1999, p. 1.

⁵⁷ Decizia nr. H5 din 18 martie 2010 a Comisiei administrative pentru coordonarea sistemelor de securitate socială cu privire la cooperarea pentru combaterea fraudei și a erorilor în contextul Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Consiliului și al Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea sistemelor de securitate socială, JO L 149, 8.6.2010, p. 5.

de puncte de contact, pentru a-și îmbunătăți cooperarea și a furniza rapoarte anuale privind fraudă și eroarea.

Fraudele din domeniul securității sociale pot, de asemenea, determina impunerea unor sancțiuni - penale sau administrative - în conformitate cu sistemele juridice ale statelor membre. Fraudele din domeniul securității sociale nu constituie, ca atare, abuzuri sau fraude la adresa liberei circulații, în sensul articolului 35 din directivă. Cu toate acestea, în cazul în care un cetățean mobil al UE, cu reședință legală, obține în mod fraudulos o prestație ca urmare a unor declarații false, este posibil ca acesta să fie expulzat și să se impună o interdicție de întoarcere în temeiul normelor generale din directivă, dacă cetățeanul UE poate fi considerat o amenințare gravă la adresa ordinii publice, în conformitate cu principiul proporționalității, menționat mai sus.

4. Incluziunea socială

Unele state membre au comunicat existența unor situații dificile în anumite orașe. În special, deși acest lucru privește doar o minoritate a cetățenilor mobili ai UE, existența unor perspective slabe privind ocuparea forței de muncă și a altor situații dificile poate exercita o presiune deosebită asupra unor zone care sunt deja dezavantajate, în special asupra serviciilor locale precum școlile, asistența medicală și locuințele. Se semnalează că lipsa de adăpost este un fenomen în expansiune care, deși este redus ca cifre absolute, constituie un motiv de preocupare și reflectă în mod pregnant excluziunea socială⁵⁸.

Politicile de incluziune socială se concentrează asupra obstacolelor cu care se confruntă cetățenii în ceea ce privește accesul la educație, la serviciile de plasare a forței de muncă, la serviciile financiare, precum și la alocațiile pentru familii și copii. Comisia continuă să sprijine punerea în aplicare de către statele membre a unor strategii integrate de incluziune activă⁵⁹, care pot juca un rol pozitiv în ceea ce privește incluziunea socială a cetățenilor mobili ai UE în societatea gazdă.

Finanțarea UE destinată incluziunii sociale are obiectivul de a oferi sprijin în acest context. Fondul social european (FSE) poate fi utilizat de către statele membre atunci când acestea își elaborează programele de sprijinire a autorităților locale care se confruntă cu problema cetățenilor marginalizați pe teritoriul lor, indiferent dacă aceștia sunt cetățeni proprii sau cetățeni ai altor state membre ale UE. O sumă de 12,9 miliarde EUR din bugetul FSE este alocată în perioada 2007-2013 pentru incluziunea socială. De asemenea, cetățenii mobili ai UE pot beneficia de alte acțiuni finanțate din FSE, precum învățarea pe tot parcursul vieții, sprijinirea încadrării în muncă și consolidarea capacității părților interesate. Un total de 17,8 miliarde EUR este alocat în perioada 2007-2013 pentru infrastructurile sociale din bugetul Fondului european de dezvoltare regională (FEDER), care oferă sprijin în domeniul locuințelor și al investițiilor în educație, sănătate și servicii de îngrijire a copiilor. Statele membre sunt invitate să utilizeze posibilitățile oferite de FSE și FEDER pentru a continua să acorde sprijin acțiunilor de incluziune socială în perioada de programare 2014-2020.

⁵⁸ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei *Combaterea lipsei de adăpost în Uniunea Europeană*, SWD (2013)42 final, care însoțește Comunicarea Comisiei din 20 februarie 2013 *Către investiții sociale pentru promovarea creșterii și coeziunii – inclusiv implementarea Fondului social european pentru perioada 2014-2020*, COM(2013) 83 final.

⁵⁹ Comunicarea Comisiei din 3 octombrie 2008 referitoare la o recomandare a Comisiei privind incluziunea activă a persoanelor excluse de pe piața muncii, COM(2008) 639 final; Comunicarea Comisiei din 20 februarie 2013 *Către investiții sociale pentru promovarea creșterii și coeziunii – inclusiv implementarea Fondului social european pentru perioada 2014-2020*, citată mai sus; Comunicarea Comisiei din 5 aprilie 2011 *Un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020*, COM(2011) 173 final.

Comisia a propus crearea unui Fond de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane (FEAD) pentru perioada 2014-2020. Acesta are scopul de a atenua cele mai grave forme de sărăcie, oferind asistență nefinanciară celor mai defavorizate persoane, pentru a remedia deprivarea alimentară, consecințele lipsei de adăpost și deprivarea materială a copiilor.

5. Cinci acțiuni

Pentru a ajuta autoritățile naționale și locale să aplice în mod eficient normele UE privind libera circulație și să utilizeze fondurile disponibile pe teren, Comisia prezintă cinci acțiuni concrete care sunt puse în aplicare împreună cu statele membre:

1. Sprijinirea statelor membre în lupta împotriva căsătoriilor de conveniență

Comisia va ajuta autoritățile să pună în aplicare normele UE menite să combată potențialele abuzuri legate de dreptul la liberă circulație prin elaborarea unui ghid privind lupta împotriva căsătoriilor de conveniență.

Ghidul, care este în curs de elaborare împreună cu statele membre, va oferi autorităților naționale clarificări cu privire la cadrul juridic în care acestea acționează atunci când examinează cazurile suspecte și iau decizii în legătură cu eventuala retragere sau respingere a dreptului la liberă circulație în cazul căsătoriilor de conveniență. Acest lucru ar trebui să le ajute să combată astfel de cazuri de abuz, fără a compromite obiectivul fundamental de a garanta și a facilita libera circulație a cetățenilor UE și a familiilor acestora care utilizează prevederile legislației UE cu bună credință.

2. Sprijinirea autorităților în privința aplicării normelor UE privind coordonarea securității sociale

Comisia colaborează îndeaproape cu statele membre pentru a îmbunătăți punerea în aplicare a normelor de coordonare a securității sociale. În acest context, este în curs de elaborare un ghid practic care să clarifice „criteriul reședinței obișnuite” utilizat de normele privind securitatea socială.

O cooperare mai strânsă și mai eficace între instituțiile de securitate socială este un factor esențial pentru ca persoanele să-și poată exercita drepturile cât mai rapid cu putință și în condiții optimale, dar și pentru a evita plățile în exces și creanțele nejustificate. Autoritățile și instituțiile reprezentate în cadrul Comisiei administrative colaborează pentru a asigura uniformitatea, eficiența, schimbul de informații și îndeplinirea procedurilor necesare pentru punerea în aplicare a acestor dispoziții. Printre instrumentele importante examinate se numără instituirea unui sistem electronic de comunicare între instituții, care ar trebui să includă, de asemenea, o platformă electronică securizată pentru schimbul de date cu caracter personal, pentru a combate fraudă și erorile.

Comisia colaborează strâns cu statele membre în cadrul Comisiei administrative în vederea elaborării unui ghid practic privind aplicarea efectivă a regulamentului. Acesta va fi publicat pe site-ul Comisiei, până la sfârșitul anului 2013.

Ghidul practic va clarifica noțiunea de „reședință obișnuită” utilizată în contextul regulamentelor și va pune la dispoziția statelor membre orientări și clarificări utile⁶⁰.

3. Sprijinirea autorităților în vederea soluționării problemelor legate de incluziunea socială

Comisia a propus ca în perioada de programare 2014-2020 o proporție de cel puțin 20 % din FSE să fie alocată în vederea promovării incluziunii sociale și combaterii sărăciei în statele membre.

Comisia va continua să facă eforturi pentru a contribui la consolidarea capacității autorităților locale de a utiliza eficient fondurile structurale și de investiții ale UE.

Pentru noua perioadă de programare 2014-2020, cel puțin 20 % din alocările totale din FSE în fiecare stat membru (în comparație cu actualul procent de aproximativ 17 %) trebuie să fie cheltuite pentru promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei, precum și a oricărei forme de discriminare. În plus, FSE va fi, de asemenea, în măsură să finanțeze consolidarea capacităților pentru toate părțile interesate de la nivel național, regional sau local. Se vor formula orientări privind politicile, care vor fi transmise atât statelor membre de origine a cetățenilor mobili ai UE, cât și statelor de destinație, în vederea elaborării unor programe de incluziune socială cu sprijinul FSE. Se acordă o atenție specială incluziunii sociale a persoanelor defavorizate, inclusiv a romilor. Comisia colaborează îndeaproape cu statele membre și le îndeamnă să dea dovadă de ambiție în ceea ce privește abordarea provocărilor specifice din acest domeniu în cadrul acordurilor lor de parteneriat și, ulterior, în programele operaționale relevante, precum și să pună la dispoziție o finanțare adecvată. De asemenea, pentru a depăși problemele legate de capacități, precum lipsa de know-how și de capacitate administrativă a autorităților de gestionare, Comisia invită statele membre să examineze posibilitatea de a încredința gestionarea și punerea în aplicare a unor părți ale programelor lor unor organisme intermediare care dețin o experiență și cunoaștere demonstrată a părților interesate de pe teren. Axându-se pe domeniile în care ajutorul este necesar, Comisia, în

⁶⁰ Ghidul practic se va limita la punerea în aplicare a regulamentelor și nu va aborda aplicarea directivei.

colaborare cu alte organizații internaționale⁶¹, examinează acțiuni concrete pentru a oferi un pachet cuprinzător care să ofere un sprijin suplimentar municipalităților care se angajează să îmbunătățească incluziunea socială a comunităților marginalizate, în special a romilor, pe teritoriul lor. Comisia sprijină, de asemenea, cooperarea între orașele europene privind integrarea romilor, prin intermediul programului PROGRESS.

De asemenea, Comisia va publica broșuri specifice fiecărei țări care să prezinte fondurile structurale și de investiții puse la dispoziție de UE, pentru a ajuta autoritățile regionale și locale să găsească posibilități de finanțare pentru proiectele lor care promovează incluziunea socială și combaterea sărăciei.

4. Găsirea de soluții pentru nevoile autorităților locale prin promovarea schimbului de bune practici

Comisia va ajuta autoritățile locale să facă cunoscute la nivel european cele mai bune practici dobândite în ceea ce privește punerea în aplicare a normelor privind libera circulație și abordarea provocărilor legate de incluziunea socială.

Până la sfârșitul anului 2013, Comisia va publica un studiu care va evalua impactul liberei circulații în șase orașe importante⁶² din Europa care pun în aplicare politici de promovare și facilitare a liberei circulații și a incluziunii sociale a cetățenilor mobili ai UE, precum oferirea unor ghizee unice de informații pentru persoanele nou sosite. Pe această bază, în februarie 2014 Comisia va organiza, în cooperare cu Comitetul Regiunilor, o primă conferință la care vor participa reprezentanți ai autorităților regionale și locale, pentru a face schimb de bune practici.

5. Sprijinirea autorităților locale în ceea ce privește aplicarea pe teren a normelor UE privind libera circulație

Comisia va crea un modul de formare online pentru a ajuta personalul autorităților locale să înțeleagă și să aplice pe deplin normele privind drepturile de liberă circulație ale cetățenilor UE.

Comisia a propus ca toate statele membre să instituie organisme care să ofere sprijin juridic și informații pentru lucrătorii mobili din UE și depune eforturi de consolidare a asistenței oferite de rețeaua EURES persoanelor în căutarea unui loc de muncă și angajatorilor în vederea corelării dintre oferta și cererea de forță de muncă.

Astfel cum se indică în Raportul 2013 privind cetățenia UE⁶³, administrațiile locale joacă un rol esențial în asigurarea respectării drepturilor legate de libera circulație a cetățenilor, acestea fiind adesea prima interfață pentru cetățenii care se stabilesc într-un nou oraș. Din plângerile primite de Comisie reiese că în unele cazuri funcționarii din cadrul acestor ghizee nu cunosc suficient de bine drepturile legate de libera circulație. Până la sfârșitul anului 2014, Comisia va elabora, în colaborare cu statele membre, un instrument interactiv de formare (acțiunea 10) având scopul de a îmbunătăți cunoștințele autorităților locale privind drepturile legate de libera circulație a cetățenilor UE, precum și de a oferi sprijin autorităților locale atunci când acestea se confruntă cu incertitudini sau cazuri complexe.

⁶¹ Precum Fondul Norvegia SEE, Consiliul Europei, PNUD, Fundația pentru o Societate Deschisă și Agenția pentru Drepturi Fundamentale a UE.

⁶² Barcelona, Dublin, Hamburg, Lille, Praga și Torino.

⁶³ Raportul Comisiei *Cetățenia europeană 2013 — Cetățenii UE: drepturile dumneavoastră, viitorul dumneavoastră*, COM(2013) 269 final, 8.5.2013.

În aprilie 2013, Comisia a prezentat o propunere de directivă privind măsurile destinate să faciliteze exercitarea drepturilor conferite lucrătorilor mobili din UE. Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să adopte directiva respectivă cât mai curând posibil⁶⁴. Directiva ar garanta că organismele naționale oferă lucrătorilor mobili și familiilor acestora consultanță și asistență în vederea exercitării drepturilor lor.

De asemenea, Comisia va prezenta — în conformitate cu Programul său de lucru 2013 și cu acțiunea 2 din Raportul 2013 privind cetățenia UE⁶⁵ — o propunere privind modernizarea EURES, rețeaua de servicii europene pentru ocuparea forței de muncă, pentru a consolida rolul și impactul serviciilor de plasare a forței de muncă la nivel național, pentru a îmbunătăți coordonarea mobilității forței de muncă în UE și pentru a face din EURES un veritabil instrument de plasare și de recrutare a forței de muncă la nivel european.

⁶⁴ COM(2013) 236, 26.4.2013.

⁶⁵ COM (2013) 269 final, 8.5.2013.

6. Concluzii

Libera circulație constituie dreptul conferit de Tratatul UE pe care cetățenii îl apreciază cel mai mult și îl consideră a fi cel mai important rezultat obținut prin integrarea europeană. Acest drept este un element central al cetățeniei UE.

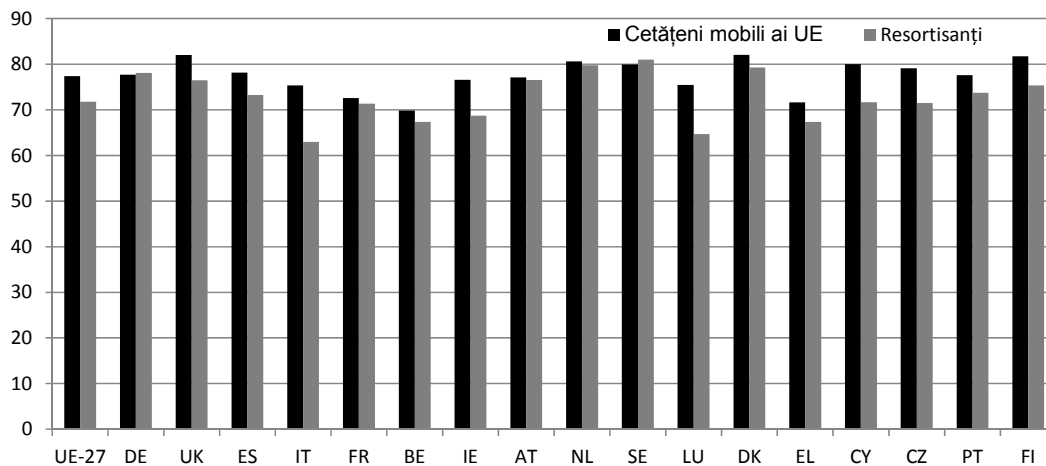
Statele membre și UE împărtășesc responsabilitatea de a face ca normele privind libera circulație să funcționeze în beneficiul cetățenilor, al creșterii economice și al ocupării forței de muncă.

Normele UE privind libera circulație și accesul la asistența socială și securitatea socială facilitează exercitarea efectivă a dreptului la liberă circulație și protejează cetățenii care își exercită acest drept cu bună credință. În același timp, normele conțin garanții solide care previn folosirea abuzivă a drepturilor conferite cetățenilor UE, asigurând faptul că obligațiile impuse de legislația UE sunt respectate și că nu se creează o povară nejustificată asupra sistemelor de asistență socială ale statelor membre gazdă. Statele membre și instituțiile UE au responsabilitatea comună de a garanta dreptul la liberă circulație, inclusiv prin dezmințirea percepțiilor publice care nu se bazează pe fapte sau pe realități economice. În exercitarea acestei responsabilități, autoritățile naționale pot conta pe sprijinul Comisiei, pe baza abordării și prin intermediul celor cinci acțiuni expuse în prezenta comunicare.

ANEXĂ STATISTICĂ

Diagrama 1: Rata de activitate a cetățenilor mobili ai UE în raport cu resortisanții (grupa de vârstă 15-64), 2012

Diagrama arată numărul de cetățeni mobili ai UE în vârstă de muncă (15-64 de ani) care au reședința în țara respectivă.

Surse: Eurostat, Ancheta asupra forței de muncă în UE (tabelul lfsa_argan). Notă: numai principalele țări de destinație ale cetățenilor mobili ai UE sunt incluse în diagramă. Aceste 17 state membre au reprezentat destinația a 99 % din cetățenii mobili ai UE în 2012.

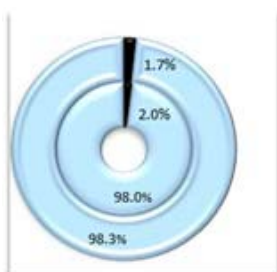
Diagrama 2: Gradul de utilizare a prestațiilor sociale de către cetățenii mobili ai UE în unele state membre

Inelul exterior: proporția cetățenilor mobili ai UE față de resortisanții statului membru; inelul interior: proporția persoanelor care beneficiază de sistemele de protecție socială care sunt resortisanți sau cetățeni mobili ai UE. Proprii resortisanți sunt indicați cu **albastru deschis**, cetățenii mobili ai UE cu **negru**, iar resortisanții țărilor terțe (atunci când datele sunt disponibile) cu **violet**.

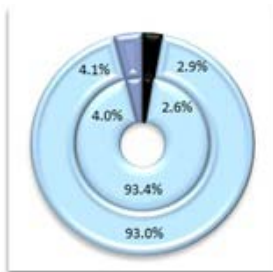
Date privind procentajele din populație: Statisticile din 2012 privind migrația ale Eurostat, completate de Ancheta Eurostat asupra forței de muncă, surse de date naționale și estimări proprii.

Date privind gradul de utilizare a prestațiilor sociale: datele au fost furnizate de statele membre și colectate de Comisie prin intermediul grupului de experți FREEMO. Datele nu sunt comparabile, în special din cauza absenței unei armonizări a prestațiilor la nivelul UE.

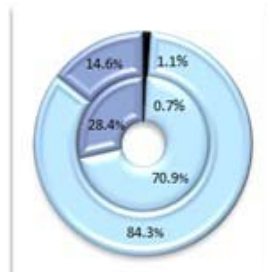
Republica Cehă – prestații sociale neincluse în sistemul de asigurări (fără dată)

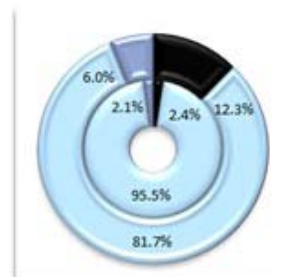
Danemarca – beneficiari de prestații sociale sau de venituri profesionale în 2012

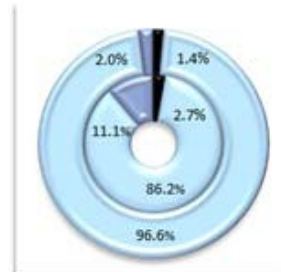
Estonia – prestații sociale în 2012

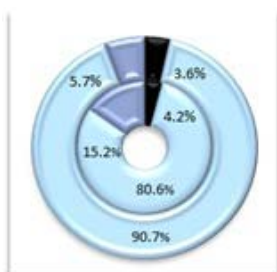
Cipru – prestații sociale în iulie 2013

Finlanda – ajutoare de șomaj în 2012

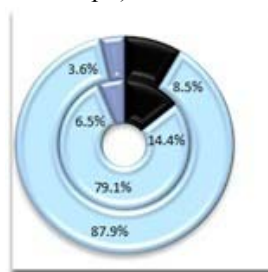
Germania – prestații sociale pentru persoanele în căutarea unui loc de muncă în 2012

Grecia – pensii în iunie 2013

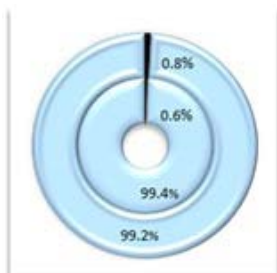
Irlanda – prestații pentru persoanele în căutarea unui loc de muncă, alocații pentru locuință și pentru copii (familii și copii) în 2013

Țările de Jos – prestații sociale în 2012

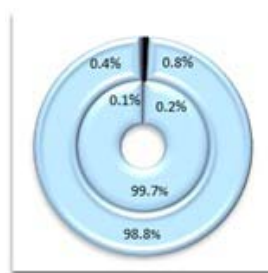
Portugalia – prestații de integrare socială, prestații pentru familii și ajutoare pentru persoanele în vârstă

România – prestații sociale în iunie 2013 (date agregate pentru cetățenii mobili ai UE și pentru cetățenii din țări terțe)

Slovacia – prestații sociale în mai 2013

Slovenia – asistență socială în august 2013

